

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u></p> <p>Спеціальність: <u>D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u></p> <p>Рік навчання: <u>3-й, семестр 6-й</u></p> <p>Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u></p> <p>Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>д.ф.е., старший викладач, Тітов Денис Васильович</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>titov@vsau.vin.ua</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінанси підприємств» є обов'язковою компонентою ОПП. Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 30 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Бухгалтерський облік», «Мікроекономіка», «Гроші та кредит».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Звітність підприємств», «Фінансовий аналіз» та при проходженні виробничої практики та при підготовці до державної атестації.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Фінанси підприємств» забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Фінанси підприємств» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців фінансово-економічного профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти сучасного конструктивного, фундаментального мислення та системи базових знань з питань теорії та практики фінансових відносин суб'єктів господарювання.

Завдання вивчення дисципліни

Програма навчальної дисципліни орієнтована на:

- з'ясування сутності фінансових ресурсів підприємств, методів і джерел їх формування, організації діяльності підприємств;
- набуття навичок здійснення розрахунків грошових надходжень, прибутку його розподілу, вивчення оподаткування підприємств,
- визначення потреби в оборотних активах, джерел фінансування відтворення основних виробничих фондів;
- оволодіння методами оцінки фінансового стану, фінансового планування, санації підприємств.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінанси підприємств» здобувач вищої освіти повинен сформулювати програмні компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК13. Здатність вирішувати проблемні питання в сфері фінансово-кредитних відносин аграрного сектору економіки.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 8. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР 9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР 15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності.

ПР 23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР25. Визначати особливості та застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері фінансово-кредитного забезпечення і страхового захисту суб'єктів аграрного сектору економіки.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
	Тема 1. Основи організації фінансів підприємств	2	2	6
	Тема 2. Фінансові ресурси підприємства	2	2	6
	Тема 3. Грошові надходження	2	2	6
	Тема 4. Формування та використання прибутку	2	2	6
	Тема 5. Організація грошових розрахунків	2	2	6
	Тема 6. Оборотні активи підприємства	2	2	6
	Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення необоротних активів	4	2	8
	Тема 8. Кредитування підприємств	2	2	8
	Тема 7. Система оподаткування підприємств	2	2	10
	Тема 8. Фінансове планування на підприємстві	2	2	10
	Тема 9. Оцінка фінансового стану підприємства	4	4	10
	Тема 10. Фінансова санація та банкрутство підприємства	4	4	10
	Разом	30	28	92

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Основні види самостійної роботи здобувачів вищої освіти

№ з / п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться насамостійне вивчення	30	впродовж семестру	Усне та письмове опитування, оцінювання конспекту
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	22	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	10	впродовж семестру	Тестування у системі MOODLE
Разом		92		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 292 с.
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Гриценко Л.Л., Дейнека О.В., Боярко І.М. Фінанси підприємств : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 285 с.
4. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : Постанова Правління Національного банку України від 21.03.2004 р. № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
5. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах : Постанова Правління Національного банку України від 12.11.2003 р. № 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
6. Любенко Н.М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 262 с.
7. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 504 с.
8. Податковий Кодекс України : Закон України від 2.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17>
10. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Про встановлення лімітів залишку готівки в касі : Лист Національного банку України від 17.04.2001 р. № 11-111/447-2439. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v2439500-01>
12. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Т.Я. Андрейків, І.Р. Чуй, М.В. Сороківська. Львів : ЛТЕУ, 2022. 276 с.
13. Фінанси підприємств : навчальний посібник / Н.С. Ситник, С.Д. Смолінська, І.Ф. Ясіновська; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
14. Фінанси підприємств : підручник / В.В. Сокурєнко, Д.В. Швець, С.М. Бортник, С.О. Ткаченко; за заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.

Додаткова література:

1. Вдовенко Л.О., Тітов Д.В. Безпека підприємств аграрного сектору економіки: загрози та наслідки. *Агросвіт*. 2023. № 20. С. 15-22. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.20.15. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2288/2320>.
2. Тітов Д.В., Федорова К.О. Підвищення ефективності та оцінка використання ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Бізнес навігатор*. 2024. № 2 (75). С. 224-229. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.75-39>.
3. Illia Chikov, Olha Khaietska, Okhota Yuliia, Denys Titov, Vyacheslav Prygotsky, Vitalii Nitsenko. Modeling of the synthetic indicator of competitiveness of agricultural enterprises: a methodological approach to the use of neural network tools.

Financial and credit activity: Problems of Theory and Practice 2023. Vol. 2. № 49. P. 222-242. DOI:10.55643/fcaptp.5.52.2023.4149. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4149>.

4. Chikov, I., & Titov, D. Expert system for determining strategic directions for ensuring the stable functioning of agricultural enterprises and rural areas. *Baltic Journal of Economic Studies*, 11 (4), 2025. P. 238-251. (WoS, (Q4), JIF – 0,6) DOI: [10.30525/2256-0742/2025-11-4-238-251](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-4-238-251). URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/3035/3007>

5. Колісник О.П., Замогильна А.В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern Economics*. 2020. Вип. 10. 2020. С. 60–65.

6. Колісник, О., Томша, А. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 25. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-15>

7. Коцюрба О. Фінанси підприємств : практикум. Навчальний посібник. Кропивницький : ЦУНТУ, 2022. 160 с.

8. Марусяк Н.Л. Фінансовий механізм підприємства та напрями його удосконалення в сучасному економічному середовищі. *Економіка та держава*. 2021. № 12. С. 94–97.

9. Мельничук Г.С.. Теоретичні аспекти аналізу грошових активів підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2020. Вип. 2. С. 222–236.

10. Сус Ю.Ю., Бойко Н.С., Назімова К.С., Залюбовська В.В. Роль податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість у формуванні бюджетних доходів. *Агросвіт*. 2021. № 23. С. 62–69.

11. Тютюнник Я.В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 157–162.

12. Ярошевич Н.Б. Фінанси диверсифікованих підприємств : Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ-2000», 2023. 327 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
6. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org.ru>
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	15
Виконання аудиторних та домашніх завдань	3
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	4
Виконання контрольних робіт, тестування	4
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	4
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	15
Виконання аудиторних та домашніх завдань	4
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	3
Виконання контрольних робіт, тестування	4
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	4
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської Активності	10
Підсумкове тестування (іспит)	30
Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни